

'De eerste regel, die mag je jatten'

DOOR SUSANNE LAMMERS

LEIDEN - Het is een puinhoop in de Breestraat. Meer dan 1500 jonge CKV-ers doorkruisen de stad. Ze zijn op zoek naar een shotje cultuur.

Theaters, concert- en filmzalen, musea en kunstenaars hebben hun deuren opengezet om scholieren te laten proeven van kunst in de breedste betekenis van het woord. Zodat ze straks de weg weten in het culturele landschap van de stad. Optredens in de Schouwburg, het LVC en het LAK, workshops en performances in Boerhaave en Volkenkunde en workshops in kunstenaarateliers, het Volkshuis en de bibliotheek. En omdat het dit jaar de tiende Kunstshot is, een feestelijk pauzeprogramma op de Beestenmarkt als extraatje.

De leerlingen van het Visser 't Hoofd schuiven om kwart over tien aan bij 'Precies 160' in de Centrale Bibliotheek, een workshop waarin een sms-gedicht geschreven wordt. Een gedicht in 160 tekens, spaties en leestekens meegerekend - dat is niet zo makkelijk. Om ze een beetje op weg te helpen heeft Ineke Riem, docente van de Amsterdamse School der Poëzie, een korte handleiding en dichtbundels neergelegd. „Je mag de eerste regele jatten.“ Rijnen mag niet: „Het is erg moeilijk om een echt goed gedicht te schrijven dat rijmt.“ Wat wel mag, zijn herhalingen. Of rare beelden. En kleuren.

De bundeltjes worden doorgebladerd, er wordt een beetje ge-

Jongeren van Duinzigt in atelier Vlasman aan de Kaasmarkt.

FOTO HENK BOUWMAN

zucht. Lollig maar moeilijk, vinden Niels en Rik. Niet voor Arnold Faber, die met een regel van Hans Andreas aan de slag gaat. „Als morgen de dag is dat ik doodga, de morgen van mijn dood, vliegt een zwaluw achter mij aan, met zijne ogen op mij gericht. Waardoor ik nooit alleen zal zijn.“

Mooi dat 'zijne', het lijkt wel een Tachtigers-gedicht. Of de Bijbel, zegt een docent zich in

het voorbijgaan. „Mijn opa is van de week geopereerd,“ vertelt Arnold, „een moeilijke operatie, op het randje. Hij is niet gelovig, ik wel. Vandaar dat 'nooit alleen', net als in psalm 22. Het is eigenlijk het gedicht voor de ongelovige.“ Maar dat eteje in 'zijne' is een vondst van klasgenoot Ton voegt hij er eerlijk aan toe.

In de Kaasmarktschool hebben twee kunstenaars hun ate-

liers opengezet voor een kijkje in de keuken. Marie Oosterbaan leert de leerlingen kijken met behulp van foto's van haar atelier. Astrid Vlasman zet na een korte inleiding de leerlingen aan het werk. Met snippers tijdschriftpapier maken ze een collage die op twee manieren te bekijken is: een zwaar passepartout 'zoomt in', opgevouwen kun je een heel ander verhaal vertellen. De scho-

lieren van het Rijnlands Lyceum gaan braaf aan de slag, maar niet allemaal even van harte: "Ik doe maar wat. Ik heb geen flauw idee."

De ongemakkelijkheid is van sommige gezichten af te schepen, maar gewoon beginnen werkt vaak het beste. En desgevraagd blijkt het ook wel leuk om iets te doen, en niet alleen maar te kijken.

Rosa plakt een pronte ezelskont midden in haar passepartout. 'DESIGN' vindt ze er met grote letters bij. Heel klein daar weer bij: 'op zoek'. Paul scheurt conscientieus een dada-gedicht bij elkaar. 'Met een lichte plof, schiet er een steekvlam'. Hij omringt het met slangenkoppen, vazen en politiemannen.

Dat een lichte vorm van meligheid tot treffende resultaten kan leiden, bewijst het trio aan het raam. Ernst prutst snippertjes kleur tot een kleurencompositie; een donkerblauw zwart gat in het centrum, dat als je de kaart open vouwt, in een zee van licht blijkt te drijven.

Dominic speelt met het thema oud en nieuw: een flardje historisch gebouw met het jaartal 1762, een modern horloge, een stukje oud boomschors. Dylans landkaarten, die het passepartout vullen, roepen vragen op: „Waar gaat dat naar toe?“ Hij slaat theatraal de kaart open en legt uit: „Naar een mooie vrouw, of naar de leegte. Je kunt je leven vergooiden, of het bekijken door een gekleurde bril.“ En meteen vindt hij de titel: „Ik maak de plattegrond van het leven!“